

Ostetaan suuria vesikirppuja!

Olipa liemi! Tämä Jäälin-Kiimingin vesiensuojeluyhdistyksen vesiensuojelun asiantuntijaseminaari, jossa sain olla kuunteluoppilana. Yhdistys on rakentanut Jäälinjärven tulovesille imeytyskenttiä, mutta päivän ongelma oli Jäälinjärven kunnostus.

Puheissa pohjaa ruopattiin, aurattiin, kemikaalisoitiin ja rakennettiin uimarannan sijaa pelkkä uima-allas. Aika pian tällaiset ammuttiin alas suuren rahan tuhlausena tai luovuttamisena. Sillä tehdäänpä mitä vain - ensin pitäisi ymmärtää, mitä järvessä tapahtuu. Onko järvi peräti ravinnepommi eli sisäisen kuormituksen tilassa - vapauttaako se sedimenteistään jo sinne kerran sitoutuneet ravinteet? Voiko sitä ylipäänsä pysäyttää? Ovatko vaihtoehdot suurten kasvien umpeenkasvu vai levävelli?

Koko seminaari oli kuin jännityskertomus - löytyykö ratkaisu vai täytyykö tyytyä vain ah niin kiinnostaviin uusiin ongelmiin. Ja minulle uusinta uutta oli Jäälinjärven limaleväongelma.

Limalevä on tulokaslaji! Niin kuin vesirutto Kuumamon järvissä tai kuningasrapu Jäämerellä. Ilmastomuutoksen lahja - kenties sitäkin. Jättää loppukesän lämpimissä vesissä uimarin iholle limaisen hupun, jos sattuu uimaan sopivaan limalauttaan. Lautan ekologiaa raotettiin melko paljon.

Limalevä on miltei silmin nähtävä levä, jolla on kaksi siimaa. Se on yhteyttävä niin kuin kasvit, mutta toisella siimallaan se ui, liikkuu kuin eläin. Yöksi se ui pimeään, jopa hapettomaan pohjaan, ja nauttii siellä hiukan sedimenttiä. Päivällä se tulee pinnemmas ja imee valoa. Kummallisesti valonarka se on silti - siksi humuksen samentama vesi sopii sille hyvin. Voisiko siis järven veden (kemiallisesti) kirkastamalla päästä siitä eroon?

Tai jäähdyttämällä pohjavedellä, kysyi toinen? Mutta järvi on ympäristön soitten lapsi - sitä ei voi erottaa vanhemmistaan, oli vastaus. Järven omaa luonnetta ei voi muuttaa... Humusjärvi humuksena pysyy.

Limalevää laiduntavat - näin kai pitää sanoa - isot vesikirput. Ja niitä on Jäälinjärvessä liian vähän. Arvatkaas miksi? Koska särjet syövät mieluummin suuret vesikirput kuin pienet. Ja särjet ovatkin menestyneet niin hyvin että ovat itse, hups, - pienentyneet. Ja tästä löytyi yksi yksimielisyyden aihe: kalastetaan pienet särjet pois niin suojelemme niitä suuri vesikirppuja jotka taas ahmivat niitä limaleviä.- Avuksi tämä on, mutta sitä viimeistä limalevän itiötä ei hävitetä näin, sanottiin. Saattoi muuten seminaarissa Pöyrynkien miehestä tulla vesikirppujen suojelija?

Vaikeaa, sanoi seminaarissa insinööri, insinöörin aivoille. Vaikeaa on - varsinkin näin Talvivaaran vuoto- ja päänsärkypäivänä. Taisi seminaarista mennä tekstiviestejä sinnekin.

Mutta mutta mitä kellolaisille ja kalimeenjokivarteen? Seminaarin yleisimmät sanat olivat limalevä, rauta ja humus. Jotenkin se limaleväkin kiehtoutuu siihen ojavarsien punaiseen rautahumuspuuroon, joka on syntynyt maaperästä, turvetuotannosta ja metsäojituksista sekä muusta maan kaivamisesta. Mutta tuo saoste pitää siis poistaa vesistöistä, ja palauttaa sinne suon silmään. Siksi, seminaarissa oltiin kai yhtä mieltä, menkää tukkimaan oja ja rakentamaan pintavalutus- ja imeytyskenttiä.. ja kaikki ulkoinen kuormitus kuriin (! siitä oltiin yhtä mieltä).

Ai että leviääkö limalevä?? En kysynyt... pitäkään vetenne kunnossa. Minne ne pienen pienet itiöt eivät menisi??

Lassi Kalleinen